

Vereisten voor verpakkingen

Verpakkingen moeten aan allerlei vereisten voldoen. Uit onderzoek van het Ministerie van VROM (nu: IenM) blijkt dat bedrijven weinig tot geen kennis hebben van de regelgeving over verpakkingen. Daarin moet verandering komen, zodat er niet meer verpakkingsmateriaal wordt gebruikt dan strikt noodzakelijk en verpakkingsmateriaal wordt hergebruikt en gerecycled.

Verpakkingen zijn alle producten, vervaardigd van welk materiaal ook, die kunnen worden gebruikt voor het insluiten, beschermen, verladen, afleveren en aanbieden van goederen, over het gehele traject van producten tot gebruiker of consument. Er zijn drie soorten verpakkingen. Een primaire verpakking is zo ontworpen dat deze voor de eindgebruiker/consument een verkoopseenheid vormt, zoals een pak melk of fles wijn. Een secundaire verpakking is een verzamelverpakking en vormt op het verkooppunt een verzameling van een aantal verkoopseenheden. Een doos voor flessen wijn bijvoorbeeld. Irrelevant is of die doos in zijn geheel wordt verkocht of slechts dient als behuizing voor de flessen. Een tertiaire of verzendverpakking vergemakkelijkt verlading en vervoer van een aantal verkoopseenheden of verzamelverpakkingen, zoals pallets.

Basisregelgeving

Twintig jaar geleden kwam een Europese Richtlijn tot stand met als doel de milieueffecten van verpakkingen te verminderen. De (inmiddels herziene) richtlijn bevat maatregelen gericht op preventie en hergebruik van verpakkingsmateriaal en is in onze nationale regelgeving geïmplementeerd.

Regels en essentiële eisen

Voor alle verpakkingen geldt dat deze voorzien moeten zijn van tekens ter identificatie (waarvoor een specifiek Europees systeem bestaat). Tevens is een bovengrens vastgesteld voor de hoeveelheid zware metalen in verpakkingsmateriaal inclusief bedrukking. Daarnaast zijn er zogenoemde essentiële eisen die aan verpakkingen worden gesteld, betreffende: a) vervaardiging en samenstelling van verpakkingen, b) hergebruik van verpakkingen, c) terugwinning van verpakkingen. Bij (a) geldt dat volume en gewicht van de verpakkingen moeten worden beperkt tot de minimale hoeveelheid die nodig is voor het vereiste niveau van veiligheid, hygiëne en aanvaardbaarheid voor de verpakte stoffen. Bij (b) gelden diverse vereisten. Verpakkingen moeten bij normaal gebruik diverse keren gebruikt kunnen worden. Bij de verwerking moeten gezondheids- en veiligheidsvoorschriften worden nageleefd. Ook moet aan de eisen van terugwinning worden voldaan na het maximale aantal omlopen. Bij (c) geldt dat sprake moet zijn van hergebruik van het verpakkingsmateriaal, energietrugwinning, compostering of biologische afbreekbaarheid van de verpakking. Uitgangspunt is dat bij de verwerking van verpakkingsafval tenminste 75% van de totale hoeveelheid afval nuttig moet worden toegepast en 70% wordt hergebruikt. Afwijkende percentages gelden voor kunststof, glas, papier, karton en hout.

Europese Normen

Een ondernemer die een verpakt product op de markt brengt verklaart automatisch dat voldaan is aan de essentiële eisen. Om te kunnen aantonen dat een verpakking aan de essentiële eisen voldoet, heeft het Europese Normalisatie-instituut (CEN) bepaalde normen ontwikkeld. Belangrijk is

de paraplunorm (een soort gebruikershandleiding) (EN 13427), waarin staat hoe de overige normen gebruikt moeten worden, wie verantwoordelijk is voor het opstellen van een verpakkingsdossier en waaruit dat dient te bestaan. Het dossier moet in ieder geval een lijst bevatten van de normen waaraan wordt voldaan, inclusief een volledige onderbouwing. Ook dient een onderneming of importeur die per jaar 50.000 kilo of meer verpakkingsmateriaal op de markt brengt, verslag te doen over de resultaten van het voorgaande jaar.

Levensmiddelen en dranken

Voor levensmiddelen- en drankenverpakkingen gelden bijzondere regels. De zogenoemde 'kaderverordening' is de overkoepelende verordening voor materialen en voorwerpen die bestemd zijn om met levensmiddelen in contact te komen. Deze geldt in principe voor alle materialen die in contact komen met levensmiddelen. Zo mogen stoffen uit verpakkingen niet migreren naar levensmiddelen in zodanige hoeveelheden dat gezondheidsrisico's ontstaan. Het fabriceren van verpakkingen moet gebeuren volgens goede fabricagemethoden en de etikettering of presentatie van een product mag niet misleidend zijn voor de consument.

Tot slot

Ontwerpers, producenten en gebruikers van verpakkingen doen er verstandig aan goed te kijken naar alle eisen die gesteld worden aan verpakkingen. Er zijn strikte normen en de naleving hiervan wordt - ook maatschappelijk en politiek gezien - steeds belangrijker. Bij niet naleving van de normen kunnen behoorlijke boetes worden opgelegd. «

Mr. Marcoline van der Dussen is advocaat bij CMS te Utrecht, sectie Intellectuele Eigendom, Technologie, Media & Telecommunicatie. E-mail: marcoline.vanderdussen@cms-dsb.com